

Tjitske Reidinga had lang geen lol in toneelspelen. Nu staat ze voor het eerst als zichzelf op het toneel

Actrice Tjitske Reidinga (51) keert na een afwezigheid van vier jaar terug in de theaters met *Portret*, een hoogstpersoonlijke solovoorstelling. 'Ik moest opnieuw leren om weer voor een groot publiek te staan.'

Joris Henquet 18 januari 2024, 13:48

Tjitske Reidinga: 'Bij DeLaMar werd van mij verwacht dat ik een soort grande dame was.' Beeld Bram Willems

Elke maandag is het 'bloemendag' in het leven van Tjitske Reidinga. De actrice werkt dan als verkoper in een bloemenstal aan de Amsterdamse Bloemenmarkt. 'Ik ben wel een bezig bijtje', zegt de 51-jarige Reidinga. 'Het is ontstaan in de coronajaren, dat was een tijd om veel te reflecteren. Mijn leven veranderde totaal. Ik kwam enorm in de mantelzorg terecht, en daarnaast dus ook op die bloemenmarkt. Ik heb ook nog even in een afwaskeuken gewerkt. Ik had gewoon geen zin om bij de pakken neer te gaan zitten. Ik wist in die tijd ook helemaal niet of, en zo ja hoe, ik terug moest keren op het toneel.'

Haar bloemenliefde heeft een aandeel gekregen in *Portret*, de solovoorstelling waarmee Reidinga na vier jaar afwezigheid terugkeert in de Nederlandse theaters. Het is de eerste keer dat ze als zichzelf op het toneel staat.

Portret gaat over het mantelzorgen voor haar ouders en over haar puberkinderen. Maar ook over haar Friese familie en haar ervaringen in de Nederlandse film- en theaterwereld. Onder begeleiding van pianist Jeroen Sleyfer zingt ze enkele liedjes. We spreken Reidinga de ochtend na een try-out in Zeist, waar ze speelde voor een uitverkocht Figi Theater.

Waarom wilde u graag een solovoorstelling maken?

'Ik ben al een tijdje op zoek naar nieuwe vormen om mezelf uit te dagen. Ik heb me verdiept in stand-upcomedy, het leek me interessant om een voorstelling te maken die elke avond anders kan zijn. Een voorstelling die je samen met het publiek maakt, waarin je door de vierde wand breekt. Als actrice in een toneelstuk sta je toch in een soort aquarium te spelen.'

‘Portret heeft elementen van cabaret en stand-up, maar soms speel ik ook personages. Ik wilde een collage maken over het gewone, kleine leven, in verschillende stijlen. Het moest een combinatie worden van komisch en ontroerend.

‘Dit is de eerste keer dat ik zelf iets heb gemaakt, samen met schrijvers Corien van der Zwaag en Martine Bakker. Ik ben begonnen met losse briefjes met ideetjes en heb ook veel ingesproken op mijn telefoon. Dat stuurde ik dan door naar Corien en Martine. Zij hebben van al mijn verhalen een voorstelling gemaakt.’

Tjitske Reidinga: ‘Ik wilde weten of ik er nog hoor, op dat podium.’ Beeld Bram Willems

U vertelt in *Portret* dat u in 2018 werd ‘ontslagen bij het grote toneel’. Hoe bedoelt u dat precies?

‘Sinds 2012 was ik in dienst bij het Amsterdamse DeLaMar Theater. Ik maakte daar elk jaar een zomerkomedie en in het najaar deden we vaak nog een serieuzer stuk. In totaal heb ik er negen voorstellingen gemaakt. Stukken als *Het geheugen van water*, *Een ideale vrouw* en *Sophie* liepen heel goed, de zaalbezetting was hoog.

‘In 2018 werd die samenwerking daar ineens stopgezet. Door de directie werd mij verteld dat het in de grote zaal niet meer rendabel was. Maar eigenlijk heb ik nooit echt goed begrepen waarom het moest stoppen.

‘Op zich kwam het niet op een slecht moment: er waren steeds minder geschikte komedies te vinden met hoofdrollen voor actrices van mijn leeftijd. Dus ik had wel behoefte om te vernieuwen; ik wilde eens met een vrouwelijke regisseur werken, meer nieuwe stukken spelen. Maar ik had gehoopt dat dat bij DeLaMar kon.

‘In eerste instantie zei ik tegen mezelf: dit is goed, je moet toch vernieuwen. Maar het kwam toch als een schok. Later kreeg ik er last van. Want als je niet begrijpt waarom je ontslagen bent, dan blijf je daar best wel lang mee rondlopen.’

Is dat de reden dat u zelf iets wilde maken, omdat er te weinig vrouwenrollen zijn voor uw leeftijd?

‘Ja, ik begon in die tijd het toneel wel een beetje ouderwets te vinden. Bij DeLaMar werd van mij verwacht dat ik een soort grande dame was, een ster zoals Mary Dresselhuys of Ellen

Vogel. Maar daar hoort bij dat je altijd mooi en aantrekkelijk blijft op het toneel. En dat interesseert mij eigenlijk helemaal niet.

‘Ik ben in die tijd ook veel gaan nadenken over mijn positie als actrice, over hoe ik als jong meisje was begonnen. Ik heb mijn hele leven vooral voor mannelijke regisseurs gestaan, terwijl ik voor zalen vol vrouwen speelde. Die ervaringen heb ik ook verwerkt in *Portret*.’

Er komt veel aan bod, ook uw deelname aan *Sterren op het doek* in 2015. Dat leverde een beroemd tv-fragment op waarin u enorm schrikt van de drie gemaakte schilderijen. Wordt u daar nog vaak op aangesproken?

‘Die reactie... ja, dat is gewoon zoals ik ben. Ik heb wel gemerkt dat [het YouTube-fragment](#) heel veel terug wordt gekeken, als mensen chagrijnig zijn of zo, als ze even willen lachen. Ik heb het nu in de voorstelling verwerkt, omdat ik vertel over alle aanvragen die je krijgt als je wat bekender bent. Maar *Sterren op het doek* heeft geen invloed gehad op mijn leven. (lacht) Nou ja, ik zit wel nu met dat schilderij thuis, waarvan ik denk: wat moet ik ermee?’

U vertelt dat u sindsdien veel verzoeken voor tv-programma's heb gekregen, maar bijna altijd 'nee' zegt. Waarom zei u 'ja' tegen *Maestro*, waarin bekende Nederlanders een orkest leren dirigeren?

‘Ik hou heel erg van klassieke muziek. Het idee dat ik voor zo'n orkest mocht staan leek me heel spannend en leuk om te proberen. Je leert ook echt iets bij *Maestro*, je moet je in de muziek verdiepen. Vooral in het begin was het geweldig om te doen. Alleen was het veel te hoog gegrepen, joh. Ik stond daar

zeker geen toneel te spelen, ik deed enorm mijn best, maar het was echt zenuwslopend.

‘Ik was wel erg verbaasd dat ik zover ben gekomen (Reidinga werd derde, ze strandde [in de halve finale](#) van het programma, red.). Maar ja, ik ga niet over die uitslag.

‘Wat timing betreft was het niet heel handig gedoseerd. De opnamen van *Maestro* vielen samen met de eerste try-outs voor *Portret*. Het was voor het eerst dat ik na een lange tijd weer het toneel opging. En het ging bepaald niet goed. Mijn eerste try-out in Someren begin december was een nachtmerrie. Ik kroop helemaal weg. Ik moest tijdens die eerste try-outs, en ook tijdens *Maestro*, weer opnieuw leren om voor een groot publiek te staan.’

Hoe vindt u het inmiddels om weer op het toneel staan?

‘Het is steeds leuker, ik voel me steeds vrijer. Gisteravond in Zeist was een heel fijne avond, de beste tot nu toe. Als je ziet waar de voorstelling is begonnen en waar we nu zijn, dan word ik steeds gelukkiger. Dat was een van de belangrijkste redenen dat ik nog iets wilde maken: kijken of ik het leuk vind op het toneel, of ik daar nog hoor.

‘Na dat ontslag bij DeLaMar en de coronaperiode was de lol er wat betreft toneelspelen wel even van af. Maar ik dacht wel: ik heb altijd met zo veel liefde toneel gespeeld, dan kan het toch niet zo lullig eindigen? Daarom dacht ik: ik probeer het gewoon nog een keer.’

Portret door Tjitske Reidinga. Tekst Tjitske Reidinga, Martine Bakker en Corien van der Zwaag. Première op 20/1 in De Kleine Komedie Amsterdam, daarna tournee.